

kanski pomen največje in najsvetejše žene Marije Device v zgodovini človeštva. — Naša Mladeniška zveza bo prvič zborovala prihodno nedeljo po pozni službi božji v bralni sobi. Mladeniči, pridite!

Slov. Bistrica Telovadno društvo Orlel priredi v Okrajni hranilnici na svečnico, dne 2. februarja, telovadno akademijo z peštrm sporedom.

Zreče. Teče 30. leto, ko so se bile zbrale tri mlade osebnosti: kapelan Saloven, sedaj župnik v Ameriki, pa danes že rajna: učitelj Franc Šnuderl in mladenič Hinko Dobnik. S pomočjo prijateljev ljudstva so ustanovili Politično in bralno društvo, ki so mu v obziru na tiskokratne narodnostne razmere dali primerno ime »Straža«. Prvi občni zbor dne 20. avgusta 1892 se je vršil z velikim slavljem v hiši prvega načelnika, sedaj rajnega Petra Dobnik. Za njim so društvu načelovali: častni občan Lamut, Očko-Bukovnik, trenutno pa Ravničar. Namestnik načelnikov je skozi 30 let nepretrgoma ista osebnost. Glavni govor je govoril sedaj v Ljubljani bivajoči in v gospodarskih krogih delujoči g. Dragotin Hribar. Društvo je letos dne 15. t. m. imelo svoj občni zbor. Iz odborovega poročila povzamemo, da je v minulem letu list »Sl. Gospodar« prihajal na društveni naslov v 44 izvodih. Počastila sta nas oblastna poslanca. G. Bruderman je razlagal gospodarstvo oblastne skupščine v Mariboru s posebnim ozirom na kmeta, obrtnika in delavca v našem konjiškem okraju. Omenil je tudi res znan prispevek, ki ga je g. dr. Hohnjec izposloval v Beogradu v korist gospodarstvu v tukajšnjem okolišju. Dotaknil se je železniške neprilike. Svoječasno so namreč vse postranske železnice napravili ozkotirne. Takšna je tudi progaja: Poljčane Konjice-Zreče. Blago se mora v Poljčanah prelagati. A to delo prebivalstvu po nepotrebnem jemlje čas in denar. Poslanec g. Napotnik pa je v pogledu na naše društvo dobil priložnost, govoriti o društvenem življenju, izobrazbi itd. Oba gospoda govornika sta žela zasluženo odobravanje. Izrekla se jima je zahvala in popolno zaupanje.

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru ponovi v nedeljo, dne 29. t. m. krasno zgodovinsko igro v devetih dejanjih »Ben Hur«. Ker je že prvi nastop žel nad vse pričakovane velike uspeh, pričakujemo za drugič še več cenj. občinstva! Požurite se za »stopnice! Za to igro je društvo nabavilo krasne kulise in obleke, razsvetljava je zelo spopolnjena, igralci izvežhani. Zato nikar ne zamudite lepe prilike! Začetek ob treh popoldne Med odmor radio-koncert.

Križevci pri Ljutomeru. Dne 12. svečana priredi tukajšnje bralno društvo skupno z orlovsko mladino krasno igro: »Zlatorog«. Zato, mlado in staro, vse na veselo svidenje v Slomškovi dvorani!

Veržej. Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 5. februarja, v prostorih Marijanišča predpustno predstavo in sicer: »Ponesrečena ternica«, »Ena se mora močiti« in »Prisilna poroka«, veseli prizor s petjem. Prijatelji vse zabave in smeha, pridite!

Braslovče. Smo v času, ko se vršijo vsako nedeljo občni zbori, tako da je novi društveni dom zmiraj oddan. Dne 6. t. m. je imela krajevna organizacija SLS, dne 15. t. m. pevsko društvo združeno z burko »Začarano milo«, prosto zabavo, petjem in igranjem tamburašev, dne 22. t. m. pa Prosvetno društvo s predavanjem in skioptičnimi slikami. — V nedeljo, dne 29. t. m., pa priredi okrožni urad za zavarovanje delavcev predavanje o splošni higijeni, zdravstvu in alkoholu s skioptičnimi slikami. K temu podučnemu predavanju se vabijo otroci kot odrasčeni, posebno pa še mojstri z učenci. — Dne 21. t. m. je umrla v najlepši mladosti Marija Rizmaj iz Podvrha. To je že drugi slučaj smrti v enem letu iz te družine.

Orlavas pri Braslovčah. Tukajšnje Prosv. društvo priredi na Svečnico, dne 2. februarja

ob treh popoldne v društveni dvorani v Braslovčah ljudsko igro s petjem v petih dejanjih »Revček Andrejček«. Vsi od blizu in od daleč uljudno vabljeni!

Šmarje pri Jelsah. Šmarsko-rogaška orliška srenja priredi od dne 30. januarja do 2. februarja tehnično-prosvetni tečaj, na katerega se vabijo zastopnice krožkov iz cele srenje. Dne 2. februarja se tečaj zaključuje z dekliškim dnevom, ki bo spojen po večernicah z orliško telovadno akademijo in z igro »Skrivnosa zaroka«. K prireditvi se vabijo tudi prijatelji naših Orlic iz sosednih župnij, da vidijo, kaj napravi dobra katoliška organizacija tudi iz preprostega kmečkoga dekleta. Posebej se vabimo naše dobre šmarske mamice in šmarske prijateljke orlovstva! Bog živi!

Sv. Križ pri Kostanjevici. Dne 21. t. m. so obhajale dekleta iz Marijine družbe god sv. Neže. Zjutraj ob pol sedmih so imele sveto mašo pred izpostavljenim Sv. Rešnjim Telesom, pridigo in skupno sv. obhajilo. Pridigo je imel vlč. g. župnik, kateri je govoril o sv. Neži in o sveti čistosti. Sedaj je deklet v Marijini družbi 370, res lepo število. Bog daj, da bi bilo tudi fantov toliko v Marijini družbi! — V nedeljo, dne 22. t. m., je Katoliško izobraževalno društvo priredilo gledališko igro »Na razvalinah življenja« v Kat. domu. Igralci so jako lepo in spretno rešili svoje vloge.

„Naš dom“

Novi naši dobrotniki. Za temeljne kamne »Našega doma« so plačali nadalje: č. g. profesor Anton Cestnik v Celju 25 Din, Remše Fortunat v Mozirju 25 Din, Sket Alfonz v Dramljah 10 Din. Skupaj s poprejšnjim 885 Din. Bog živi nove dobrotnike našega mladinskega lista!

Pozvali smo Savinjsko in Mežiško dolino, da se zgane in širi »Naš dom«. Ali ste kaj storili?

Slomškovi list — to je »Naš dom«. — Slomškova slika je na prvi strani, Slomškovo vodilo vodi »Naš dom«: Prava vera bodi nam luč — materin jezik pa ključ do zveličanske narodne omike. Kdo med Vami bo še, ki ne bi hotel Slomškovega lista?

Toliko zabave nikjer ne boste našli kot v »Našem domu«. Poleg ugank imate res krasno povest »Roparski poglavar«. Zato, rešite si naročite »Naš dom«, če ga še nimate!

Organistovske zadeve.

Dodatno k notici v številki 2 našega lista še omenim sledeče: Na orglavski šoli v Celju podučujeta med drugimi predmeti tudi g. Ignacij Pirš, zadružni revizor, o zadružništvu in g. Vinko Prelog, dirigent Zadružne gospodarske banke, o knjigovodstvu s posebnim ozirom na zadružništvo. Šola šteje letos 24 učencev, med njimi 1 iz Velikega Bečkereka v Banatu, 2 Prekmurca, 1 Medjimurec in 1 iz Udine, ostali so iz Slovenije.

Ženini! Neveste! Priporočamo Vam, da si pred nakupom bale na vsak način pogledate v staroznani trgovini Franca Sršen v Ljutomeru bogato zalogo najrazličnejšega oblačilnega blaga. Posebno v štofh za moške in ženske obleke, raznem platnu za perilo, svilenem blagu in robcijih je izbira izredno velika, cene pa tako nizke, da boste prijetno iznenadeni. — Prepričani smo, da boste po prvem poskusu stopili tudi Vi v velik krog stalnih odjemalcev te znane tvrčke. 69

Rešitev prve uganke: (Vrana in stara ženica.) Nad staro mamico je zletelo 36 vran. $36 + 36 = 72$; polovica od $36 = 18$, ena četrtina = 9 in še stara ženica je ravno 100.

Rešitev ugank. Nevesta, če hoče biti poročena, mora imeti — ženina. — — K jedi gre sit, od jedi pa lačen — skleda. — — Lesena koklja in železna piščeta — je brana. — —

Nove uganke. Oče bodec, mati gladka, deca sladka, kaj je to? — Dva očeta, dva sinova prineso tri zajce z lova, vsak ima enega, lepo rejenega, kako je to mogoče? — Les na les, platno vmes, 4 duše, 5 teles, kaj je to? (Poslal Žičan.)

Mestni otrok na kmetih. Mestni otrok je prišel na obisk v kmetjsko družino. Pokazali so mu tudi krave, ki so ga pozdravile z mukanjem. Otrok je rekel: »Zakaj pa imajo krave rogove, če pa tudi brez njih znajo trobiti, jaz pa ne?«

Mrtvaški oglas je priobčil neki list o človeku, ki je še popolnoma zdrav hodil okoli. Ko ga je prizadeti bral, je pritekel v upravo lista: »Ali ste vi dali ta mrtvaški oglas o meni, da sem umrl?« Uradnica: »Seveda, mi smo dali. Kaj pa vam je bilo, da ste umrli?«

Dobre cigare. Prvi prijatelj: »Ti imaš pa res dobre cigare, kje pa jih jemlješ?« — Drugi prijatelj: »Oprostite, jaz jih kupujem?«

Modrijan in ženin. Modrijana Sokrata je vprašal ženin za svet, ali naj se poroči. Modrijan mu je odgovoril: »Kakorkoli boš naredil, ti bo žal!« Ženin ga je dalje vprašal, kdaj je pravi čas za ženitev. A modrijan mu je zopet dal odgovor: »V mladosti je prehitro, v starosti pa prepozno!«

Čista vest. Pri kolodvorski blagajni je spal uradnik. Ljudje so že nervozno čakali na karte, ali uradnik je nikno spal. Poklicali so postajenačelnika, ki je okregal uradnika: »Kako morete tako mirno spati pri blagajni!« Uradnik se je hotel zagovarjati: »To je zaradi tega, ker imam čisto mirno vest!«

Čarovnik. Kako predstavljaš, četudi si velik, majhnega prillikavca? Za tebe, ki stojiš ob mizi, naj stopi drugi, ki ti da svoje roke skozi tvoje rokave, pa si na svoje roke natakni čevlja in predstavlja noge, pa bo stal na mizi majhen človek s tvojo glavo. Z rokami in nogami lahko giblješ, kot da je eno malo bitje!

Hud pes. Na dvorišču je bil hud pes. Janeček reče gospodarju: »Vaš pes pa je hud!« — Gospodar: »Le nič se ga ne boji! Glej, kako lepo z repom maha!« — Janeček: »Ja, pa tudi hudo gleda in zobe kaže! Jaz ne vem, od katerega konca je treba psu verovati!«

Frančku-pijančku se je zgodila težka nesreča! Nekoč pa je le ubogal Franček-pijanček gospoda župnika, da ni šel v gostilno, ker je dobil zato kašnato klobošo. Drugi dan pa je bil Franček-pijanček že zopet v vasi in ves obvezan. Srečata se z gospodom župnikom: »Kakšen pa si danes, Franček?« — Franček se je potožil: »Zgodila se mi je velika nesreča! Ko sem prišel sinoči domov, me je domači pes

popadel, ker me ni spoznal, ko sem bil — trezen!»

Pogovor med postopači-tatovi: Prvi: »Vse bi bilo dobro pri našem kšeftu, le to je nerodno, da so večasih kot nagrada za naše delo komu prisojene vislice!« — Drugi: »To je dobro! Misli si, da bi tega ne bilo, to bi bilo toliko tatov, da bi mi pošteni »rokodelci« ne imeli prav nobene dela.«

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Cene tujemiu denarju.

Na zagrebški borzi se je zadnje dni šobilo v valutah: 1 ameriški dolar za 56.80 Din.

Dne 24. t. m. pa v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 799.755 do 802.75.
100 nemških mark za 1354.70 do 1354.70.
100 madžarskih pengov za 994.60 do 995.60.
100 italijanskih lir za 300 do 303.
1 ameriški dolar za 56.80 do 56.85.
100 francoskih frankov za 223 do 225.
100 čehoslovaških kron za 168.40 do 168.80.

Sejmi:

Dne 29. januarja: Rajhenburg, Sv. Jurij ob Taboru.

Dne 30. januarja: Vojnik.

Dne 31. januarja: Dobovž.

Dne 3. februarja: Jarenina in Sv. Jakob ob Kolbiji.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 24. I. 1928. Prignanih je bilo: 12 konj, 8 bikov, 207 volov, 352 krav in 6 telet. Skupaj 582 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7 do 8 Din, poldebili voli od 6 do 7 Din, plemenski vol od 5 do 7 Din, biki za klanje od 7 do 8 Din, klavne krave debele od 6 do 7 Din, plemenske krave od 5.50 do 6 Din, krave za klobasarije od 4 do 5 Din, molzne krave od 5 do 6.50 Din, breje krave od 5 do 6.50 Din, mlada živina od 7 do 7.50 Din. Prodalo se je 316 komadov, od teh v Avstrijo 82, v Italijo pa 23 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 10 do 18 Din, teleče meso od 17.50 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže 17 do 27.50 Din.

Mariborski trg dne 21. januarja 1928. Kakor že po navadi je bil trg dobro založen in dobro obiskan. Slaninarjev je bilo 87, ki so delali prav dobro kupčijo, ker so že zjutraj cene znižali in sicer so prodajali meso in slanino po 17 do 18 Din kg. Radi te dobre kupčije so cene že okoli 11. ure poskočile na 20 do 22 Din za kg. Tudi pri domačih mesarjih je bilo opaziti, da so šli s cenami dol. Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 700 komadov na trgu. Cene so ostale še vedno tako visoke, kakor so bile teden poprej. Tako so se prodajali piščanci po 20 do 30 Din, kokoši po 40 do 50 Din, race in gosi po 50 do 75 Din, purani po 60 do 125 Din za komad, domači zajci po 10 do 25 Din za komad, divji zajci 40 do 50 Din komad, ribe 20 do 28 Din kg. — Krompirja so pripeljali kmetje 4 voze in so ga prodajali po 6 do 7 Din mernik, zelenjava in sadje se je prodajalo po običajnih cenah. Lončena in lesena roba po 1 do 80 Din, brezove metle po 2 do 5 Din komad, koruzna slama 25 Din vreča. — Seno in slama: V sredo so kmetje pripeljali 9 vozov sena in 3 voze slame, v soboto pa 16 vozov sena in 8 vozov slame na trg. Cene so bile za seno 75 do 90 Din, za slamo pa 35 do 50 Din za 100 kg.

Novi davčni zakon bode mnogo boljši.

Naše ljudi gotovo zanima, ali bode novi davčni zakon kaj boljši od dosedanjih. Mirno lahko trdimo, da bo novi zakon v marsičem boljši.

Nekatere stvari navajamo, katere bodo zanimale posebno male in srednje davkoplačevalce. Pri posestvih, ki imajo do 500 Din čistega katastralnega donosa, bo davek za polovico nižji, kot do sedaj. Odpade pa še tudi dohodnina.

V veljavo bo stopil novi zakon, ako bo te dni sprejet v skupščini, s 1. januarjem 1929, ker se prej ne more to urediti. Do-
hodnina ostane še letos v veljavi.

Za odmero davka bo po novem davčnem zakonu določen poseben občinski davčni odbor, katerega bodo volili občinarji. To je zelo važno. Od 1. januarja 1929 naprej bodo torej davkoplačevalci sami po svojih zaupnikih določili višino davkov za vse posamezne davkoplačevalce v občini.

Hiše na kmetih bodo po novem zakonu popolnoma proste hišnega (najeminskega itd.) davka, ako v teh hišah ni kaka obrt ali najemnik. Tudi hiše, v katerih stanujejo viničarji in drugi kmetijski delavci, bodo proste davka.

V eni prihodnjih številkih bode poslanec Pušenjak natančneje opisal podrobnosti novega davčnega zakona.

Iz vinskih razstav.

USPEH II. OBLASTNE VINSKE RAZSTAVE V PTUJU.

V Sloveniji, v starodavnem Ptujju, ki leži v centru vinskih goric mariborske oblasti, se je pod protektoratom velikega župana mariborske oblasti vršila od 15. do 17. januarja 1928 velika vinska razstava z vinskim sejmom. Mariborska oblast je najboljša vinorodna pokrajina naše države ter obsega sedem večjih vinorodnih okolišev. Vina na tej razstavi zelo številnih razstavljalcev iz vseh vinorodnih okolišev so v 2000 buteljkah nudila najboljša spoznavanja vseh vrst vin, zlasti teh-le sort: renski rizling, laški rizling, traminec, silvanec, burgundec, muškát, mozler, rulandec, muškát-silvanec, frankinja, kabernet, kapčina, portugalka in drugih, in to od leta 1909 do 1927. Po izjavah strokovnjakov, domačih in inozemskih, je doznati, da so naša vina na svoji dobroti v zadnjih letih znatno pridobila in napredovala ter vzdržijo vsako primero s francoskimi in renskimi vini.

Tri dni trajajoča razstava je imela okoli 6000 obiskovalcev, ne le iz naše države, temveč tudi iz Nemčije, Avstrije in Čehoslovaške. Razstava v svojem velikem obsegu, pravilne in okusne ureditve delala je čast Slovincem in celi državi in veliko pripomogla k dobrim kupčijskim zvezam z odjemalci od tu- in inozemstva. Lično in pregledno izdelani katalogi po kmetijskem referentu g. Zupancu so bodoči kašipot za vinske kupce ter se še vedno dobijo pri razstavnem odboru v Ptujju, komad 10 Din.

Kdor je posetil to razstavo in pokusil razstavljená vina, je dobil najboljši utis, ki ga bo neizbrisno ohranil. Ker je name-ravano, da se v Ptujju statno vsako leto priredi oblastna vinska razstava s sej-

mom in to po želji razstavljalcev in kupcev, je nujno potrebno, da se naše gospodarske institucije za njo zanimajo, državne oblasti pa jo podpirajo, osobito dosežejo ugodne trgovske pogodbe z Nemško Avstrijo, Nemčijo in Čehoslovaško, nadalje pa na mejah kolikor mogoče olajšajo izvoz vina z dobrohotnim carinskim postopkom.

Zahvala. Predsednik razstavnega odbora izreka vsem vinogradnikom in razstavljalcem, poslovnemu odboru ter sodelujočim gospodom in cenjenim damam, ki so pripomogli k najboljšemu uspehu II. oblastne vinske razstave v Ptujju. najiskrenejšo zahvalo!

Na vinski razstavi in vinskem sejmu v Ljutomeru se je prodalo nad 800 hl vina letnika 1927 in sicer največ v sosedno N. Avstrijo, nadaljne kupčije pa so v teku. Vpoštevajoč to dejstvo, moremo sprejeti le z radostjo izid tega vinskega sejma. Razstava je uspela popolnoma tudi v tehničnem in strokovnem pogledu. Na dan pred razstavo so bila vina ocenjena od strokovne komisije, ki ji je predsedoval direktor vinarske in sadjarske šole v Mariboru g. Andrej Zmavec. Prisostvovala pa sta med drugimi tudi zastopnik velikega župana g. Jožef Zabavnik in upravnik drž. loznega in ovočnega nasada v Kapeli g. Joško Glaser. Pri tej oceni se je izkazalo, da so bila vina prav izborne kvalitete in so za to mnoga dobila najvišjo oceno. Od priznanih dobrih poznavalcev vina gre glas, da je ljutomerska vinska razstava v strokovnem oziru na višini sedanjega časa in se pristni »Ljutomerčan« po svoji kvaliteti more meriti z najboljšimi vini cele Evrope. Iz tega razloga je enaka prireditev v Ljutomeru tudi v bodoče kar najbolje na mestu.

Gospodarski drobiž.

Gospodarska predavanja v filmih. V času od 7. do 13. t. m. so bila na več krajih ljutomerskega sreza obdržana predavanja o vinogradih in sadnih škodljivcih ob istočasnem predvajanju krasnih filmov od strani g. dr. Fr. Löschnigga iz Zagreba. Predavanja so bila zelo dobro obiskana, osobito v Ljutomeru, pri Mali Nedelji, v Apačah in po drugod. Omenjeni filmi so jako instruktivni, ker prikazujejo mnoge škodljivce naših kulturnih rastlin od početka do konca njih razvoja. Mnogobrojni navzoči, med njimi priznani kmetijski strokovnjaki, so sprejemali predavanja z navdušenim odobravanjem ter so izražali željo, da bi se enake prireditve po vseh večjih občinah z intenzivnim vinarstvom in sadjarstvom, na kateri način bi se pripomoglo v znatni meri k napredku teh važnih kmetijskih panog. — Vekoslav Štampar, kmetijski referent.

Davčni zavezanci se opozarjajo, da poteče dne 31. t. m. rok za vlaganje napovedi za dohodnino in rentnino ter prijav za davek na poslovni promet, za davek od zasluzka telesnih delavcev in službenih prejemkov privatnih in samoupravnih uslužbencev.

Občni zbor Sadjarske podružnice Ptuj se vrši v nedeljo, dne 29. t. m., ob 10. uri dopoldne pri g. Mihaelu Brenčič. Priporočamo sadjarjem, da se polnoštevilno u-